

**Thuisbaas****Huis verduurzamen**

Dit jaar moeten we beginnen met het verduurzamen van onze woningen. Dat is nodig, want 23 procent van de CO<sub>2</sub>-uitstoot in Nederland is afkomstig van woningen en er zijn nog maar weinig huizen energieneutraal. Op deze plek vertellen huiseigenaren hoe zij het aanpakken. Zij worden daarbij geholpen door Thuisbaas, de sociale onderneming die is ontstaan vanuit de stichting Urgenda – de organisatie die Nederland sneller duurzaam wil maken.

# Het kan, een jaren 30-huis groen maken

**G**erard Platjouw (70) uit Wormerveer laat zien dat het ook mogelijk is om een jaren 30-woning energieneutraal te maken. Ruim tien jaar geleden ging hij met vervroegd pensioen. Tijd om op de kleinkinderen te passen, maar ook tijd om de gasrekening om zeep te helpen. Tien zonnepanelen, gevulde spouwmuren, dubbel glas en isolatie van vloer, zolder en dak brachten het gasgebruik terug van 6000 m<sup>3</sup> naar 2000 m<sup>3</sup>.

Maar Platjouw wilde meer. Toen Marjan Minnesma van Urgenda in 2015 op een bijeenkomst vertelde dat de techniek ver genoeg was om een huis in zijn eigen energiebehoefte te laten voorzien, was Gerard gelijk om. „Mijn vrouw Carla vond het prima. ‘Het is jouw paradedepaardje’, zei ze.” Thuisbaas plaatste nog eens 24 zonnepanelen en een warmtepomp. Gerard installeerde zelf een meterkast en deed de bekabeling.

Thuisbaas' interventie kostte 35.000 euro, maar door diverse subsidies van de overheid betaalden de Platjouws uiteindelijk netto 22.000 euro. De energierekening is inmiddels negatief, afgelopen september kreeg Gerard 700 euro terug van de energieleverancier. Daarbij zit ook de opbrengst van de windmolen 'de Vier winden' in Burgerbrug, waar hij vier aandelen

in heeft genomen. Op de vraag of het energieneutraal maken niet alleen voor kapitaalcrachtige stellen is weggelegd, antwoordt Gerard monter: „Geld lenen is nu goedkoop. Een investering die zichzelf terugbetaalt. Straks heb je geen energierekening meer. En je huis wordt een stuk meer waard, want wie wil nou niet een woning zonder energierekening. Ik verdien mijn investering in tien jaar terug. Het geld dat we uitsparen omdat we geen energierekening meer hebben, investeren we weer in groene fondsen, die geven een rendement van meer dan vijf procent.”

Gerard deelt zijn kennis over energiebesparen graag. Samen met andere vrijwilligers gaat hij de huizen langs en spoort hij, gewapend met een infraroodcamera, elk warmteverlies op. „Na afloop brengen we rapport uit, met handige isolatietips. Mooi werk, we hebben inmiddels zo'n vijfhonderd huizen gescand, van monumentale patriciërshuizen tot arbeiderswoningen.”

Wat zou er energietechnisch met de Zaanstreek gebeuren als Gerard

Platjouw de scepter zwaait? „Gas weg. Iedereen gaat elektrisch rijden. En op alle Zaanse daken komen zonnepanelen. Langs de Zaan staan heel veel fabrieken, die nu hun bij het productieproces ontwikkelde warmte allemaal de lucht ingooien. Dat kan allemaal naar een stadsverwarming. Wat mij betreft leggen we een complete ringleiding door de Zaanstreek aan.”

„En we gaan een waterstofcentrale aanleggen, dat is de energie van de toekomst. De oplossing voor vrachtwagens en vliegtuigen, die kun je nu niet met van die zware accu's volhangen. Kernenergie moeten we maar even niet doen. We hebben al zoveel milieueellende veroorzaakt voor de volgende generaties, waarom zouden we ze dan ook nog eens opzadelen met radioactief kernaafval?”

**Tsunami aan elektriciteit**

Als elke woning en fabriek elektriciteit gaat leveren, kan ons elektriciteitsnet dat wel aan? Platjouw, een elektrotechnicus: „Er komt straks een tsunami aan elektrische energie en die past niet allemaal



Gerard Platjouw in zijn tuin, tussen zijn zonnepanelen.

FOTO PETER DE JONG

## 'Wie wil nou geen woning zonder energierekening?'

door de kabels die nu in de grond liggen. Het net zal zeker opgeschaald moeten worden. Zwaardere kabels en meer hoogspanningsmasten.”

Je zult straks zien dat er zomers mogelijk een zonnepark 'uit' wordt gezet om de balans op het elektriciteitsnetwerk te behouden. Stroomkabels moeten voldoende capaciteit hebben. Die zijn nu berekend op stroomtoevoer naar een x-aantal gebouwen. Met zo'n zonnepark komt er ineens een vloed van elektriciteit de andere kant op. Ik vergelijk het een beetje met internet. Toen gingen de straten ook open voor glasvezel en nu hebben we allemaal snel internet.”

Peter de Jong

## Andermans rommel



Journalist Jaap Timmers bindt de strijd aan met zwerfafval

## Troep prikken in hachelijke tijden

Er slingert meer rommel in de natuur dan ooit. Mijn opruimgroep is zaterdag begonnen met rapen, en we moeten die pijnlijke conclusie nu al trekken.

We doen dit nu tien jaar. Honderden keren gingen we erop uit om vuilniszakken te vullen met troep. Per ommegang zo'n tweehonderd kilo. Het ene jaar ligt er meer, het andere jaar minder.

Het is belangrijk dat we rommel blijven opruimen, ook in deze hachelijke tijden. In de buitenlucht opruimen kan geen kwaad. Als we dat niet doen, krijgen we dezelfde toestanden als bij stakingen van vuilnismensen in Napels.

Maart is de beste verzameltijd met hoge opbrengsten. Want in de vroege lente en bij het stijgen van de temperaturen komen viespeuken massaal uit hun holen om straat en natuur te bevuilden. Gelukkig

staan de grassen en andere begroeiing dan nog laag. Blikjes en verpakkingen zijn daardoor goed zichtbaar en ook gemakkelijk weg te trekken met een afvalgreijper. Wil je ook opruimen? Dan kun je in je eentje te werk gaan, of in een groep. Trek altijd een veiligheidshesje aan. Op steeds meer plekken kun je afvalgreijpers lenen, of kopen. Ik noem ze liever 'stokken'. Je hebt stokken in alle soorten, maten en prijsklassen. Zorg ook voor een metalen ring, waaraan je een vuilniszak hangt en die je daarmee openhoudt. Ook zak-ringen zijn hier en daar te verkrijgen. Struin door je eigen straat, of wijk. Dat is een overzichtelijk gebied. Als je elke maand even rondgaat, blijft het gebied proper en veilig. Want in een gebied zonder blikjes in het gras komt minder snel rommel bij. Schoon schrikt smeerpotsen af. Die heb-

ben liever veldjes waar al wat licht, waar ze zonder schuldgevoel een blikje bij kunnen gooien.

Mijn koninkrijk ligt voor een opgeruimde entree van dorp of stad. Ik vind het opwindend als ik, achteromkijkend, maagdelijk groene berm zie. Het geeft ook de zekerheid dat de weggehaalde plastics niet in de bekken van beesten kunnen komen. Of blikjes in een koeienmaag. Houd elkaar bij het opruimen goed in de gaten, en blijf op afstand van het autoverkeer. Je raakt vaak gefixeerd op rommel, ook op straat, en bent dan geneigd het verkeer te vergeten. Blijf bovendien twee meter weg van de rijbaan. Stop na 1 uur en een kwartier. Loop je langer door, dan gaat de troep die je tegenkomt 'tussen de oren' zitten. En dat is niet fijn.

Reageren? j.timmers@mediahuis.nl